

Ubezpieczenia wobec wyzwań XXI wieku

RADA NAUKOWA

Daniel Baier (Universität Bayreuth, Niemcy)

Andrzej Bąk (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Małgorzata Teresa Domiter (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Małgorzata Gableta (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Danuta Kisperska-Moroń (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Stanisław Krawczyk (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Adam Kubów (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Radim Lenort (VSB – Technical University of Ostrava, Czechy)

Alla Melnyk (Ternopil National Economic University, Ukraina)

Jan Skalik (Uniwersytet Zielonogórski)

Maciej Szymczak (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu)

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bąk – redaktor naczelny

Andrzej Bodak

Alicja Graczyk

Marcin Kowalewski

Mirosław Moroz

Elżbieta Nawrocka

Artur Rot

Agnieszka Skowrońska

Magdalena Rojek-Nowosielska – sekretarz

magdalena.rojek-nowosielska@ue.wroc.pl

+48 71 36 80 221

REDAKTORZY TEMATYCZNI

Wanda Ronka-Chmielowiec

Anna Jędrzychowska

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 500

**Ubezpieczenia
wobec wyzwań XXI wieku**

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2017

Redakcja wydawnicza: Agnieszka Flasińska

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: Barbara Cibis

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych Wydawnictwa
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2017

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-706-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel. 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.księgarnia.ue.wroc.pl; księgarnienaukowe.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	7
Sylwia Bożek: Społeczna odpowiedzialność biznesu a produkt ubezpieczeniowy społecznie odpowiedzialny / Corporate Social Responsibility and social responsibility insurance product	9
Maria Forlicz, Tomasz Rólczyński, Julita Markiewicz-Patkowska: Charakter zagrożeń w ruchu turystycznym a skłonność do ubezpieczania się / Travel hazard characteristics and willingness to buy travel insurance policies.....	21
Andrzej Grzebieniak: Wybrane czynniki kształtujące roszczenia z tytułu ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w latach 2007–2016 / Selected factors driving claims for liability insurance of motorists in the years 2007–2016	33
Beata Jackowska: Analiza przekrojowa i kohortowa w badaniu umieralności a ubezpieczenia na życie / Cross-sectional and cohort analyses in mortality studies in life insurance calculations.....	48
Daria Korytkowska: Roszczenia odszkodowawcze wobec podmiotów leczniczych w świetle spraw wpływających do sądów okręgowych w Polsce / Compensation claims towards healthcare entities in the light of the cases submitted to the Regional Courts in Poland.....	62
Marta Kruk: Zarządzanie kosztami w zakładach ubezpieczeń majątkowych w Polsce w latach 2006–2015 / Cost management in non-life insurance companies in Poland in the years 2006–2015.....	74
Robert Kurek: Rynek wtórny ubezpieczeń na życie o charakterze oszczędnościowym / Secondary market of life investment insurance	88
Sergiusz Lenhardt: Globalny rynek gwarancji ubezpieczeniowych w kontekście kryzysu finansowego z roku 2008 / Surety global market in the context of the financial crisis of 2008	96
Tomasz Musiałowski: Możliwości wykorzystania wskaźników finansowych w finansach osobistych / Possibility of the use financial ratios in personal finances.....	107
Anna Piechota: Ochrona ryzyk osobowych w ubezpieczeniach grupowych dla pracowników / Protection of personal risk in employees group insurance.....	115
Dariusz Porębski: Próba zastosowania metody DEA w ocenie efektywności zakładów ubezpieczeń działu II / Attempt to use the DEA method in evaluating the effectiveness of insurance companies of group II	123

Daria Ringwelska-Ładak: Wczoraj, dziś i jutro formuły standardowej SCR / SCR standard formula – today, tomorrow and future	137
Maciej Samson: Funkcjonowanie systemów kompensacji szkód komunikacyjnych <i>no-fault</i> na podstawie doświadczeń Stanów Zjednoczonych / <i>No-fault</i> compensation systems in motor claims based on the experience of the United States	149
Anna Szymańska, Stanisław Wieteska: Ocena ryzyka eksploatacji biogazowni rolniczych w Polsce na potrzeby ubezpieczeń od wybranych zdarzeń losowych / The risk assessment of biogas plants operation in Poland for the insurance from some random events	162
Stanisław Wieteska, Anna Jędrzychowska: Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika lotniczego za skutki zakłóceń w żegludze powietrznej spowodowane odwołaniem lub opóźnieniem lotu / Liability insurance of air carrier for the effects of interference in air navigation caused by flight cancellation or delay	175

Wstęp

Ubezpieczenie jako urządzenie gospodarcze funkcjonuje od bardzo dawna. We współczesnych czasach w wielu krajach w ramach rynków finansowych działają rozwinięte w różnym stopniu rynki ubezpieczeniowe. Ryzyko, które towarzyszy człowiekowi od zarania dziejów i które dało początek zorganizowania instytucji ubezpieczenia, występuje ciągle i jednocześnie, na skutek rozwoju cywilizacyjnego, rozwoju technologicznego, zmieniających się procesów demograficznych, pojawiają się nowe kategorie ryzyka, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia. Wobec zmieniającego się otoczenia rynek ubezpieczeniowy dostosowuje się i proponuje nowe produkty ubezpieczeniowe. Jednocześnie zakłady ubezpieczeń z obowiązku muszą dbać o bezpieczeństwo finansowe swoich klientów, aby nie podważyć podstawowej zasady realności ochrony ubezpieczeniowej. Od 1 stycznia 2016 r. europejski, a w tym polski, rynek ubezpieczeniowy obowiązuje nowa zasada nadzoru Solvency II. Wszystkie te zjawiska można zaliczyć do obszarów badawczych środowiska akademickiego zajmującego się problematyką ubezpieczeniową. Ponadto nowe tendencje, które pojawiają się w systemach emerytalnych, wywołane starzeniem się społeczeństw i niewydolnością repartycyjnego systemu emerytalnego, a równocześnie pojawiającymi się kryzysami na rynkach finansowych generują problemy badawcze, które są również w zasięgu zainteresowań wielu środowisk akademickich. Funkcjonujący w Polsce od kilkunastu lat nowy system emerytalny budzi różne kontrowersyjne dyskusje i skłania do wstępnej oceny, a zagadnienia te wiążą się z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych, w tym również z finansowaniem ochrony zdrowia.

Jak widać, tematyka badawcza obejmująca bardzo szeroko rozumiane ubezpieczenia od strony teoretycznej, jak również praktyki ubezpieczeniowej jest niezwykle obszerna. Wszystkie te problemy są zawarte w przygotowanej pracy.

Książka zawiera część artykułów zaprezentowanych na XI Międzynarodowej Konferencji „Ubezpieczenia wobec wyzwań XXI wieku”, która odbyła się w maju 2017 r. w Rydzynie. Konferencja jest organizowana z inicjatywy i w wyniku współpracy dwóch uczelni – Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, jej uczestnicy reprezentują wszystkie czołowe krajowe środowiska akademickie zajmujące się problematyką ubezpieczeniową, uczestniczą w niej także przedstawiciele praktyki ubezpieczeniowej. Od kilku lat przyjeżdżają również uczestnicy z zagranicy z takich państw, jak: Rosja, Ukraina, Białoruś, Słowacja i Czechy. W pracy znalazły się te artykuły, które uzyskały pozytywną recenzję dwóch recenzentów.

Tematyka badawcza prezentowana na obradach koncentruje się wokół następujących zagadnień:

- funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego w Polsce i w świecie,

- zarządzania ryzykiem w ubezpieczeniach,
- gospodarki finansowej ubezpieczycieli,
- zastosowania metod ilościowych w ubezpieczeniach,
- problematyki prawnej w ubezpieczeniach.

Artykuły opublikowane w tym opracowaniu dotyczą powyższych zagadnień, a szczególnie problematyki związanej z:

- ubezpieczeniami na życie,
- ubezpieczeniami komunikacyjnymi,
- odpowiedzialnością biznesu w zakresie ubezpieczeń,
- ubezpieczeniami turystycznymi,
- ubezpieczeniami odpowiedzialności cywilnej,
- finansami osobistymi,
- nowymi zasadami nadzoru,
- ubezpieczeniami osobowymi,
- efektywnością funkcjonowania zakładów ubezpieczeń,
- kosztami w zakładach ubezpieczeń.

Pragniemy wszystkim Autorom serdecznie podziękować za przygotowanie interesujących artykułów, poruszających wiele ważnych, aktualnych problemów i mamy nadzieję, że publikacja ta wzbogaci literaturę ubezpieczeniową i da inspirację do dalszych badań.

W imieniu Autorów i własnym wyrażamy głęboką wdzięczność recenzentom – Pani Profesor Teresie Bednarczyk oraz Panu Profesorowi Markowi Monkiewiczowi, Panu Profesorowi Kazimierzowi Ortyńskiemu, Pani Profesor Annie Szymańskiej, Panu Profesorowi Stanisławowi Wanatowi – za cenne uwagi, które pozwoliły nadać publikacji lepszy kształt.

Redaktorzy naukowci:
Wanda Ronka-Chmielowiec,
Anna Jędrzychowska